

ЗВІТ
про результати проведення моніторингу
якості освітньо-професійних програм
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
«Дошкільна освіта. Логопедія»,
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Дошкільна освіта»
та другого (магістерського) рівня вищої освіти «Дошкільна освіта»

Здійснення постійного моніторингу змісту вищої освіти полягає у періодичному аналізі та перегляді освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти тощо.

Одним із основних шляхів отримання такої інформації є організація та проведення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм на основі положень, які введені в дію у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, а саме, Положення про освітні програми у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція), затверджено вченою радою університету 28.08.2020 р., протокол №8; введено в дію наказом ректора від 28.08.2020 року № 95-ОД) та на виконання Плану заходів з оцінювання якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на I семестр 2021-2022 н.р. та відповідно до Наказу ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка «Про проведення моніторингу освітніх (освітньо-професійних/освітньо-наукових) програм спеціальностей університету» від 12 жовтня 2021 року за №129-ОД на кафедрі теорії та методик дошкільної освіти була створена робоча група з моніторингу якості ОПП «Дошкільна освіта. Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти у складі: Галаманжук Л.Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методик дошкільної освіти, гарант програми; Газіна І.О., кандидат педагогічних наук, доцент, гарант програми; Бабюк Т.Й., кандидат педагогічних наук, доцент гарант програми; Каньоса Н.Г., кандидат психологічних наук, доцент; Гордійчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент; Ватаманюк Г.П., кандидат педагогічних наук, доцент.

Освітньо-професійні програми «Дошкільна освіта. Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти укладена відповідно до затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (Наказ МОН №1456 від 21.11.2019 року), а «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти – відповідно до затвердженого Стандарту вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН №572 від 29.14.2020 року).

Для проведення моніторингу освітньо-професійної програми Дошкільна освіта було проведено анкетування та опитування здобувачів вищої освіти, представників органів студентського самоврядування, науково-педагогічних

працівників випускової та профільних кафедр, випускників, роботодавців, професіоналів-практиків тощо. Було проведено обговорення освітньо-професійних програм зі студентами 3 листопада 2021 року, з вихователями закладів дошкільної освіти та логопедами закладів дошкільної освіти 28 жовтня 2021 року. З використанням додатку Google Meet 12 листопада 2021 року було проведено зустріч зі студентами і випускниками, про складено відповідні протоколи. Цікаві пропозиції висловили здобувачі вищої освіти. Саме їм належать ідеї стосовно:

- передбачення активізації співпраці з роботодавцями в сенсі практичної реалізації ОПП (залучення роботодавців, педагогів ЗДО до читання лекцій, проведення наукових семінарів за участю студентів), що відповідає сучасному європейському тренду щодо зв'язку освітнього процесу з вимогами ринку праці;
- максимальне врахування наступності та перспективності дошкільної і початкової освіти в умовах запровадження проекту НУШ;
- з метою більш якісної фахової підготовки фахівця дошкільної освіти включити у блок вільного вибору студента навчальні дисципліни: «STREAM-освіта в діяльності ЗДО», «Ейдетика в освітній діяльності ЗДО», «Теорія та методика співпраці з родинами», «Теорія і технології розвитку дитячої художньої творчості», «Організація проектної діяльності в закладах дошкільної освіти», «Методичне керівництво роботою з формування мовленнєвої компетентності дітей дошкільного віку»;
- у ОПП підготовки фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта збільшити обсяг навчальної дисципліни: «Організація управління дошкільною освітою», включивши тему: «Підприємницька діяльність»;
- у ОПП підготовки фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта змінити назву практики: виробничу організаційно-методичну практику замінити на виробнича управлінська практика в ЗДО та до змістового модуля «Навчальна робота» включити завдання з підприємницької діяльності, а саме, надання закладом дошкільної освіти платних освітніх послуг;
- у ОПП підготовки фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта ввести переддипломну практику для здійснення експериментального дослідження в закладах дошкільної освіти.

Випускники спеціальності 012 Дошкільна освіта відзначили, що діючі освітньо-професійні програми зазнали значних змін у порівнянні з минулими і це свідчить про адаптацію освітнього процесу у закладі вищої освіти до вимог сучасності. Також було запропоновано введення в ОПП для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти включити дисципліну, можливо тренінг, з організації масових заходів та здійснення виховної роботи в закладі дошкільної освіти.

15 листопада 2021 року з використанням додатку Google Meet відбулося розширене засідання кафедри теорії та методик дошкільної освіти та роботодавців, професіоналів-практиків закладів дошкільної освіти.

Заслухавши результати анкетного опитування здобувачів вищої освіти

«Освітня програма спеціальності очима здобувача вищої освіти», випускників зазначеної спеціальності «Анкета випускника»; анкетного опитування серед потенційних роботодавців «Анкета роботодавця», учасники розширеного засідання кафедри теорії та методик дошкільної освіти активно долучилися до обговорення шляхів удосконалення процесу підготовки фахівців дошкільної освіти за обговорюваними освітньо-професійними програмами.

Зокрема, було зазначено, що нещодавно Міністерством освіти і науки України розробило професійні стандарти «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти», вони затверджені Міністерством економіки України, відповідні накази № 620-21 та № 755-21 оприлюднено на сайті МОН.

Згідно зі стандартом, керівник очолює заклад дошкільної освіти і здійснює безпосереднє керівництво ним. Професійна діяльність керівника передбачає управлінську, організаційну та іншу діяльність, встановлену трудовим договором та/або посадовою інструкцією. Відповідно у ОПП підготовки фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти було запропоновано збільшити обсяг навчальної дисципліни: «Організація управління дошкільною освітою», включивши теми: «Підприємницька діяльність», «Документообіг в ЗДО».

Стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти» визначає основною метою діяльності вихователя організацію навчання, виховання та розвитку вихованців під час здобуття ними дошкільної освіти шляхом формування ключових компетентностей відповідно до державного стандарту, тому за можливості збільшити обсяг фахових методик дошкільної освіти, або зробити перерозподіл годин у бік збільшення кількості практичних занять.

Начальником відділу дошкільної та інклюзивної освіти Управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради Калинюк Є.М. було відзначено, що Мінекономіки наказом № 810 від 25.10.2021 затвердило зміни до національного класифікатора професій ДК 003:2010. Наприклад, МОН змінює професійне угруповання «Фахівці з дошкільного виховання» – на «Фахівці з дошкільної освіти», «Вихователі дошкільних закладів» – на «Вихователі закладів дошкільної освіти», що враховано уже в обговорюваних ОПП. Але змінюються назви : «Директор (завідувач) дошкільного навчального закладу» – на «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти»; «Вихователь дошкільного навчального закладу» – на «Вихователь закладу дошкільної освіти», що потрібно відобразити в ОПП у розділі «Придатність випускників до працевлаштування».

Газіна І.О., доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти, зазначила, що професійним стандартом «Вихователь закладу дошкільної освіти» визначено функцію вихователя – організація, забезпечення та реалізація освітнього процесу (компетентності: оцінювально-аналітична – здатність здійснювати та інтерпретувати результати моніторингу якості освітньої діяльності для адаптації та коригування освітнього процесу відповідно до можливостей державного стандарту дошкільної освіти та здатність визначати рівень сформованості компетентностей у здобувачів освіти відповідно до державного стандарту дошкільної освіти), тому, з метою забезпечення вищезначеного професійного стандарту, ввести у перелік вибіркових дисциплін навчальну дисципліну «Організація і моніторинг педагогічного процесу в ЗДО».

Стасюк О. С., завідувачем Кам'янець-Подільського ЗДО № 9 «Барвистий віночок» була запропонована ідея стосовно навчання здобувачів вищої освіти медіаграмотності та уміння вести сторінки в соціальних мережах, здійснювати просвітницьку діяльність та рекламувати заклад дошкільної освіти.

Цікавою була пропозиція Кульчицької І. А., завідувача Кам'янець-Подільського ЗДО № 18 «Зірочка»: включити у вибіркові навчальні дисципліни практикум з розвитку креативного мислення педагога закладу дошкільної освіти, «Дизайн освітнього простору закладів освіти», «Проектна діяльність та дитяче експериментування в закладах дошкільної освіти», «Тьюторинг у дошкільній і початковій освіті».

Каньоса Н. Г., доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти, запропонувала включити такі дисципліни: тренінг «Тайм-менеджмент у роботі педагога закладу дошкільної освіти», «STREAM-освіта для дітей дошкільного віку, тренінги креативності та критичного мислення педагога».

У ході обговорення освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта присутніми також відзначено спрямованість освітньо-професійної програми на розвиток критичного мислення та творчого потенціалу майбутніх фахівців дошкільної освіти. Також відзначено актуальність ОПП «Дошкільна освіта. Логопедія» в сучасних реаліях дошкільної освіти, коли є велика кількість дітей дошкільного віку, які мають недоліки мовленнєвого розвитку різної форми та ступеня складності. У ході зустрічі окреслено спільні заходи з метою якісної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Результати моніторингу освітньо-професійних програм «Дошкільна освіта. Логопедія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, «Дошкільна освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та «Дошкільна освіта» другого (магістерського) рівня вищої освіти обговорено на розширеному засіданні кафедри теорії та методик дошкільної освіти (протокол № 12 від 15.11.2021 року). За підсумками будуть прийняті конструктивні рішення щодо внесення змін до змісту та структури зазначених освітньо-професійних програм з метою удосконалення.

Гарант освітньо-професійної
програми «Дошкільна освіта. Логопедія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Ірина ГАЗІНА

Гарант освітньо-професійної
програми «Дошкільна освіта»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Тетяна БАБЮК

Гарант освітньо-професійної
програми «Дошкільна освіта»
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
завідувач кафедри теорії та методик
дошкільної освіти

Леся ГАЛАМАНЖУК